

**HUS Maakunnalliset kliiniset palvelut, Lasten ja
nuorten sairaudet: ADHD:n diagnostiikka ja hoidon
aloitus**

PALVELUSETELIN SÄÄNTÖKIRJA

Sisältö

YLEINEN OSA

1	Palveluseteli	4
2	Määritelmät.....	4
3	Sääntökirjan luonne	5
4	Sitoumuksen osapuolet	5
5	Sitoumuksen kohde	5
6	Asiakkaan asema	5
7	Palvelusetelin arvo	6
8	Palveluntuottajan velvoitteet	7
8.1	Yleiset vaatimukset	7
8.2	Sähköisen palvelusetelijärjestelmän käytön ehdot ..	9
8.3	Muut yleiset ehdot.....	10
9	Muistutukset, kantelut, potilasvahinkoilmoitukset ja potilasvalitukset	12
10	Kuntayhtymän velvoitteet	12
11	Vastuut, vakuutukset ja vahingonkorvaukset	13
12	Rekisterinpito.....	13
13	Verotus.....	14
13.1	Tuloverotus.....	14
13.2	Arvonlisäverotus.....	14
14	Sitoumuksen toteuttaminen ja noudattamisen valvonta	14
15	Sitoumuksen vastuuhenkilöt	15
16	Sääntökirjan muuttaminen.....	15
17	Sitoumuksen voimassaoloaika	15

18 Valtuutuksen peruutus	15
19 Noudatettava lainsäädäntö	15
PALVELUKOHTAINEN OSIO – SÄÄNTÖKIRJAN ERITYINEN OSA	16
20 Asiakkaat ja palvelusetelin myöntäminen	16
20.1 Palvelusetelijärjestelmän piiriin kuuluvat potilaat ..	16
20.2 Palvelusetelijärjestelmän ulkopuolelle jäävät potilaat Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.	Virhe.
20.3 Palvelusetelin myöntäminen ja vastaanottaminen ..	16
21 Palvelusetelien arvo ja voimassaoloaika.....	16
22 Palveluntuottajan henkilökunnan pätevyysvaatimukset	17
23 Palvelun sisältövaatimukset.....	17
24 Palvelupalautteen toimittaminen kuntayhtymälle.....	19
25 Palvelun laatuvaatimukset.....	20
26 Seuranta ja raportointi	20
27 Palvelun tila- ja välinevaatimukset.....	20
28 Vastuu komplikaatioista	20
29 Palvelusetelin myöntäjän riippumattomuus	20
30 Potilaan poistaminen kuntayhtymän omasta palvelu-/hoitojonosta	21
31 Palveluiden laskutus	21
32 Kuntayhtymän tai asiakkaan antamat tiedot/asiakirjat palveluntuottajalle	21
33 Tietojärjestelmät	21
34 Hakemus palveluntuottajaksi	22
35 Palveluntuottajan irtisanominen ja irtisanoutuminen...	23
35.1 Palveluntuottajan irtisanominen.....	23
35.2 Palveluntuottajan irtisanoutuminen	23
Liitteet.....	23

1 Palveluseteli

Palvelusetelillä tarkoitetaan järjestämisvastuussa olevan kunnan sosiaali- ja terveystalvelun saajalle myöntämää sitoumusta korvata palvelujen tuottajan antaman palvelun kustannukset kunnan ennalta määräämään arvoon asti. Palvelusetelillä tarkoitetaan toisin sanoen kunnan sitoumusta suorittaa tietty sen ennalta määräämä rahamäärä palveluntuottajalle niiden kustannusten korvaamiseksi, joita tuottajalle on aiheutunut asiakkaalle tuotetusta palvelusta. Palveluseteli voi konkreettisenä maksuvälineenä olla esimerkiksi painettu palveluseteli, sähköinen kortti tai viranomaispäätös.

Palveluseteli on yksi tapa järjestää kunnan lakisääteisiä sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluja. Tämän vuoksi asiakkaan asemaan vaikuttavat samat erityislainsäädännön säännökset kuin muillakin tavoin järjestetyissä sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluissa. Palvelusetelin käyttäjällä on kuitenkin muista järjestämistavoista poiketen oikeus valita haluamansa kunnan hyväksymä palveluntuottaja.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009) säätelee palvelusetelin käyttöä. Palvelusetelilakia sovelletaan palvelusetelin käyttämiseen kuntien järjestämässä sosiaali- ja terveystalveluissa. Lakia sovelletaan ainoastaan yksityisten sosiaali- ja terveystalvelujen hankkimiseksi. Tämän vuoksi lakia ei voi soveltaa julkisyhteisöjen tuottamien palvelujen hankkimiseen.

Palvelusetelijärjestelmässä kuntayhtymä ei tule sopimusosapuoleksi palvelusta sovittaessa, vaan kyseessä on kuluttajan asemassa olevan asiakkaan ja palveluntuottajan välinen sopimus.

2 Määritelmät

Tässä sääntökirjassa:

- 1) **Asiakkaalla** tarkoitetaan potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettua potilasta;
- 2) **Palvelusetelillä** tarkoitetaan järjestämisvastuussa olevan kunnan sosiaali- ja terveystalvelun saajalle myöntämää sitoumusta korvata palvelujen tuottajan antaman palvelun kustannukset kunnan ennalta määräämään arvoon asti;
- 3) **Omavastuusuudella** tarkoitetaan sitä osuutta yksityisen palveluntuottajan tuotetun palvelun hinnasta, jota kunnan myöntämän palvelusetelin arvo ei kata ja joka jää asiakkaan maksettavaksi;
- 4) **Kuntayhtymällä** tarkoitetaan tässä sääntökirjassa (yleinen osa ja erityinen osa) jäljempänä HUS kuntayhtymää, HUS Maakunnalliset palvelut, Lasten ja nuorten sairaudet

Se, mitä säädetään kunnasta, soveltuu myös kuntayhtymään.

3 Sääntökirjan luonne

Sääntökirja ei ole sopimus kuntayhtymän ja palveluntuottajan välillä. Sääntökirjassa kuntayhtymä asettaa palvelusetelilain 5 §:ssä mainitut hyväksymiskriteerit palveluntuottajille.

Sikäli kun sääntökirjassa on asetettu vaatimuksia/velvoitteita kuntayhtymälle, kyse ei ole kuntayhtymän velvoitteista palveluntuottajaa tai muitakaan kohtaan. Näissä vaatimuksissa/velvoitteissa on kyse kuntayhtymän sisäisistä menettelytapaohjeista.

Tämä sääntökirja koostuu kolmesta osasta: sääntökirjan yleinen osa, sääntökirjan erityinen osa (palvelukohtainen osio) ja tietoturvallisuusliite.

4 Sitoumuksen osapuolet

Yksityinen palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan tämän sääntökirjan ehtoja siitä alkaen, kun palveluntuottaja hyväksyy palvelusetelillä toteutettavien sosiaali- tai terveystalvelujen tuottajaksi. Itse palvelua tuottaessa sitä koskevan palvelusopimuksen osapuolina ovat palveluntuottaja ja asiakas. Palvelusopimuksen sitoumukset ja vastuut eivät kohdistu kuntayhtymään.

5 Sitoumuksen kohde

Kuntayhtymä ei ole yksittäisen palvelusopimuksen osapuoli, mutta tässä sääntökirjassa kuntayhtymä määrittelee ne vaatimukset, joita hyväksytyiltä palveluntuottajilta edellytetään. Palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan tämän sääntökirjan ehtoja.

6 Asiakkaan asema

Asiakkaalla on oikeus kieltäytyä hänelle tarjotusta palvelusetelistä, jolloin kuntayhtymän tulee ohjata hänet kunnan muilla tavoin järjestämien palvelujen piiriin.

Palvelusetelin saanut asiakas tekee palvelujen tuottajan kanssa sopimuksen palvelun hankkimisesta. Tätä sopimussuhdetta koskevat sopimuksen sisällön mukaan määräytyvät kuluttajaoikeuden ja sopimusoikeuden säännökset ja oikeusperiaatteet. Asiakkaan ja palveluntuottajan välistä sopimusta koskevan erimielisyyden saattamisesta kuluttajariitalautakunnan käsiteltäväksi säädetään kuluttajariitalautakunnasta annetussa laissa.

Kuntayhtymän on selvitettävä asiakkaalle tämän asema palveluseteliä käytettäessä, palvelusetelin arvo, palveluntuottajien hinnat, omavastuuosuuden määräytymisen perusteet ja arvioitu suuruus sekä vastaavasta palvelusta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain mukaan määräytyvä asiakasmaksu.

Asiakkaan on annettava palvelusetelin myöntämistä varten tarvittavat tiedot. Asiakkaalle on annettava myös tieto siitä, mistä muualta ja mitä häntä koskevia tietoja voidaan hänen suostumuksestaan riippumatta hankkia.

Asiakkaalle on varattava tilaisuus tutustua muualta hankittuihin tietoihin ja antaa asiassa tarpeellinen selvitys.

Asiakkaan valittua palvelusetelin, hänen tulee itse hakeutua hyväksytylle yksityiselle palveluntuottajalle.

Reklamaatiotilanteessa kuluttajan tulee ilmoittaa tyytymättömyydestään sopimuskumppanilleen eli palveluntuottajalle.

Asiakkaan asemaan sovelletaan palvelusetelilakia sekä potilaan asemasta ja oikeuksista annettua lakia.

Palvelujen tuottamiseen palvelusetelillä sovelletaan kuluttajansuojalakia. Lain mukaan elinkeinonharjoittaja ei muun muassa saa kulutushyödykettä tarjotessaan käyttää sopimusehtoa, jota hyödykkeen hinta ja muut asiaan vaikuttavat seikat huomioon ottaen on pidettävä kuluttajien kannalta kohtuuttomana. Asiakkaalla on oikeus käyttää kuluttajaoikeuden mukaisia oikeusturvakeinoja reklamaatiotilanteessa. Seuraamuksiin kuuluvat kuluttajan oikeus pidäytyä maksusta, virheen oikaisu, hinnanalennus, kaupan purku ja vahingonkorvaus. Palveluseteliä käyttävä asiakas voi saattaa sopimussuhdettaan koskevan erimielisyyden kuluttajariitalautakunnan käsiteltäväksi.

7 Palvelusetelin arvo

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 4 ja 5 §:ssä asiakkaalle maksettomiksi säädettyjen sosiaali- ja terveystalvelujen hankkimiseksi annettavan palvelusetelin arvo tulee määrätä niin, että asiakkaalle ei jää maksettavaksi omavastuusuutta.

Jos palvelusetelin arvo on tulosidonnainen, palvelusetelin arvosta on annettava päätös asiakkaalle. Viranomaisten oikeuteen saada tulosidonnaisen palvelusetelin arvon määräämistä varten tarpeellisia tietoja ja selvityksiä sovelletaan, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 14 a §:ssä säädetään viranomaisten oikeudesta saada tietoja asiakasmaksuja määrättäessä.

Palvelusetelin arvoa määrättäessä ei oteta huomioon palveluja, jotka asiakas ostaa oma-aloitteisesti palveluntuottajalta.

Palveluseteli on voimassa määrääjän.

Palvelusetelin arvoa on korotettava palvelusetelilain 7 §:n 1 momentissa säädettyä korkeammaksi, jos asiakkaan tai hänen perheensä toimeentulo tai asiakkaan lakisääteinen elatusvelvollisuus muutoin vaarantuu, taikka se on tarpeen muut huollolliset näkökohdat huomioon ottaen.

Palvelusetelin arvon korottamista koskevasta asiasta on tehtävä päätös.

Asiakkaalla ei ole oikeutta saada sairausvakuutuslain mukaista korvausta omavastuuosuu-teen. Matkakustannuksista voi kuitenkin saada korvausta siten kuin sairausvakuutuslaissa säädetään. Palvelusetelipalvelu ei oikeuta kotitalousvähennykseen.

Tulosidonnaisen palvelusetelin arvoa tai palvelusetelin arvon korottamista koskevaan päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

Asiakas saa tehdä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista kirjallisen oikaisuvaatimuksen kuntayhtymän monijäseniselle toimielimelle (hallitus tai sairaanhoitoalueen lautakunta), joka vastaa asianomaisen palvelun järjestämisestä kunnassa. Oikaisuvaatimuksen tekemistä koskevien ohjeiden antamisesta säädetään hallintolain 46 §:ssä.

Toimielimen oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Valitus voidaan antaa myös toimielimelle, jonka on toimitettava se oman lausuntonsa ohella hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Kuntayhtymä voi asettaa palveluntuottajien hyväksymiskriteeriksi sen, että palvelusetelillä tuotettava palvelu saa maksaa enintään tietyn euromäärän. Hinta voidaan myös jättää vapaasti markkinoiden määrittelemäksi.

8 Palveluntuottajan velvoitteet

8.1 Yleiset vaatimukset

Palveluntuottaja on (palvelusetelijärjestelmän puitteissa) palvelua tuottava, yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) tarkoitettu palveluntuottaja ja sitoutuu täyttämään seuraavat palvelusetelilain (569/2009) 5 §:n mukaiset yleiset ehdot.

Kuntayhtymällä on oikeus vaatia palveluntuottajaa toimittamaan kirjalliset todistukset tai muun riittävän selvityksen siitä, että tässä kohdassa mainitut yleiset edellytykset täyttyvät. Palveluntuottajaksi hakeutumisen yhteydessä toimitettavat tiedot ja selvitykset on kuvattu kohdassa 34.

a) Rekisteröinti ennakkoperintärekisteriin

palveluntuottaja sitoutuu olemaan rekisteröitynä verohallinnon ennakkoperintärekisterissä. Ennakkoperintärekisteröinti on yksi yritystoiminnan perustunusmerkeistä ja palvelusetelilaki edellyttää sitä jokaiselta palvelusetelituotannossa mukana olevalta palveluntuottajalta.

b) Palveluntuottajaa koskevan erityislainsäädännön edellytykset

Palvelujen tuottajan tulee täyttää kulloinkin voimassa olevat, sitä koskevat erityislainsäädännön edellytykset. Tässä tapauksessa erityislainsäädännöllä tarkoitetaan erityisesti yksityisestä terveydenhuollosta annettua lakia (152/1990) tai yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta annettua lakia (603/1996).

Palvelua tuottavan yksikön kohdalla edellytysten täytyminen on tarkastettu yksikön perustamisvaiheessa. Perustamisluvan myöntää toimivaltainen aluehallintovirasto (AVI) tai Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira ja luvan saanut palvelujen tuottaja rekisteröidään yksityisten sosiaali- ja terveystalvelujen antajien Ysteri-rekisteriin, jota AVI ylläpitävät yhdessä Valviran kanssa.

Muuta kuin ympärivuorokautista sosiaalipalvelutoimintaa harjoittava palvelujen tuottaja on toimiluvan hakemisen sijaan velvollinen tekemään ilmoituksen toiminnan aloittamisesta sosiaalihuollosta vastaavalle toimielimelle siinä kunnassa, jossa palveluja annetaan.

c) Vähimmäispalvelutaso

Palveluntuottajan palvelutason tulee olla vähintään yhtä hyvä kuin kuntayhtymän omana palvelunaan tuottaman palvelun taso. Käytännössä kuntayhtymä hyväksyy palvelun tason siinä vaiheessa, kun se valitsee tietyn palveluntuottajan mukaan palvelusetelijärjestelmään ja ottaa tältä asiaa koskevan sitoumuksen.

d) Vakuutusturva

Palveluntuottaja sitoutuu ottamaan ja pitämään voimassa toimintansa edellyttämät lakisääteiset vakuutukset vastuun varalta, kuten potilasvahinkolain sekä terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain mukaiset vakuutukset.

e) Kuntayhtymän asettamat muut vaatimukset

Palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan kuntayhtymän kussakin yksittäistapauksessa mahdollisesti asettamia muita vaatimuksia. Kuntayhtymä voi kussakin yksittäistapauksessa asettaa palvelua tuottavalle yksikölle edellä mainittujen edellytysten lisäksi myös muita vaatimuksia. Tämän säännöksen tarkoituksena on antaa kuntayhtymälle joustavat mahdollisuudet huomioida esimerkiksi tietyn asiakasryhmän erityistarpeet. Kuntayhtymä voi vaatia, että palveluntuottaja ylittää tietyt minimiedellytykset esimerkiksi resurssiensa puolesta, mutta tällaista ehtoa ei saa muotoilla tiettyä palveluntuottajaa suosivaan ja toisia syrjivään muotoon.

8.2 Sähköisen palvelusetelijärjestelmän käytön ehdot

Sähköinen palvelusetelijärjestelmä sisältää potilastietoja ja palveluntuottajan tulee siten valvoa erityisen tarkasti omien käyttöoikeuksien myöntämistä, hallintaa sekä niiden käyttöä.

Palveluntuottaja on myös velvollinen ilmoittamaan kuntayhtymälle havaitsemistaan järjestelmään liittyvistä uhkatekijöistä tai väärinkäyttösepäilyistä.

Palveluntuottaja sitoutuu täyttämään erityisesti seuraavat ehdot:

- a) Palveluntuottajan on noudatettava kaikkia potilastietoja sisältävien sähköisten järjestelmien sekä niiden käyttöä koskevaa lainsäädäntöä ja viranomais määräyksiä ja ohjeita.
- b) Palveluntuottaja vastaa oman organisaation käyttäjätunnusten hallinnoinnista. Tämä pitää sisällään uusien tunnusten luonnin, käyttäjien käyttöprofiilien asianmukaisen valinnan, salasanojen ylläpidon, sekä käyttäjätunnusten poistamisen.
- c) Mikäli palveluntuottajan pääkäyttäjä ei ole terveydenhuollon ammattihenkilö ja siten ole oikeutettu Väestörekisterikeskuksen terveydenhuollon ammattikorttiin, tulee pääkäyttäjällä olla voimassa oleva terveydenhuollon henkilöstökortti tai toimijakortti järjestelmään kirjautumista varten.
- d) Kaikilla järjestelmää käyttävillä hoitohenkilöillä tulee olla voimassa oleva Väestörekisterikeskuksen terveydenhuollon ammattikortti järjestelmään kirjautumista varten.
- e) Uutta tunnusta luotaessa tulee palveluntuottajan varmistaa käyttäjän henkilöllisyys, sekä oikeus käyttää profiilin käyttäjälle valtuuttamia tietoja. Tunnusta luotaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota käyttäjän varmentamisessa käytettäviin tietojen oikeellisuuteen, kuten sähköpostiosoitteeseen sekä matkapuhelinnumeroon. Lisäksi tulee käyttäjätunnus ja salasana toimittaa käyttäjälle luotettavasti ja suojattua kanavaa käyttäen. Sähköposti ei ole suojattu kanava.
- f) Salasanoja tai käyttäjän yhteystietoja muutettaessa tulee näiden oikeellisuudesta varmistua, sekä uusi salasana toimittaa käyttäjälle luotettavasti ja suojattua kanavaa käyttäen. Sähköposti ei ole suojattu kanava.
- g) Palveluntuottajan työntekijän työsuhteen päättyessä on palveluntuottaja velvollinen viipymättä poistamaan työntekijän käyttäjätunnukset.
- h) Palveluntuottaja on velvollinen viipymättä vaihtamaan salasanan tai poistamaan käyttäjän, mikäli jompikumpi näistä on kadonnut tai on epäily salasanan tai käyttäjätunnusten joutumisesta vieraan henkilön haltuun.

- i) Palveluntuottaja on velvollinen viipymättä ilmoittamaan kuntayhtymälle, mikäli on olemassa epäily, että ulkopuolinen taho on voinut päästä käsiksi järjestelmään tai sen sisältämiin tietoihin.

8.3 Muut yleiset ehdot

Palveluntuottaja sitoutuu näiden sääntöjen kohdassa 8.1 esitetyn lisäksi jatkuvasti täyttämään kuntayhtymän erikseen asettamat asiakkaiden tai asiakasryhmien tarpeisiin, palvelujen määrään tai laatuun tai kuntayhtymän olosuhteisiin liittyvät taikka muut vastaavat vaatimukset.

Palveluntuottaja sitoutuu täyttämään erityisesti seuraavat ehdot:

- a) Palveluntuottajan on noudatettava kaikkia palveluntuottajaa ja sen toimintaa koskevaa lainsäädäntöä ja viranomaismääräyksiä ja ohjeita. Palveluntuottajan tuottamien palvelujen on jatkuvasti vastattava vähintään sitä tasoa, jota edellytetään vastaavalta kunnalliselta toiminnalta ja että palveluntuottaja toteuttaa asiakkaansa oikeuden laadultaan hyvään terveyden- ja sairaanhoitoon sekä sosiaalipalveluihin. Palveluntuottaja sitoutuu kuvaamaan kuntayhtymälle, miten sen henkilöstö ylläpitää ammattitaitoaan.
- b) Palveluntuottajan toimitilojen on jatkuvasti täytettävä turvallisuusmääräykset niin että yksikössä huolehditaan asiakkaiden turvallisuudesta lain ja viranomaisten määräysten mukaisesti ja täytettävä lain edellyttämät palveluntuottajalle asetetut hyväksymisedellytykset.
- c) Liikuntarajoitteisella, esimerkiksi pyörätuolia käyttävällä asiakkaalla tulee olla esteetön pääsy palveluntuottajan toimitiloihin.
- d) Palveluntuottajalla on oltava internet-sivut, joilta käy ilmi toimitilojen osoitetiedot sekä tarjottavien palvelujen hintatiedot.
- e) Mikäli palveluun varataan vastaanottoaika, on palveluntuottajan informoitava palveluseteliä käyttävää asiakasta siitä, että asiakkaan on itse maksettava enintään 50 % potilaalta mahdollisesti perittävästä omavastuuosuudesta, mikäli tämä jättää ajanvarauksen peruutuksen tekemättä tai peruttuaan ajan liian myöhään.
- f) Tarjottavien palvelujen omavastuuosuudet tulee ilmoittaa kuntayhtymälle sekä potilaalle hänen pyynnöstään. Palveluntuottajan tulee olla tavoitettavissa puhelimitse palvelua tuottavan toimipisteen voimassa olevana aukioloaikana.
- g) Asiakkaalla on oikeus saada palvelua valintansa mukaan joko suomen tai ruotsin kielellä. Palveluntuottaja sitoutuu huolehtimaan siitä, että sen henkilökuntaan kuuluu riittävä määrä tämän kohdan edellytykset täyttäviä henkilöitä.
- h) Palveluntuottaja sitoutuu huolehtimaan siitä, että palveluntuottaja taikka sen johtohenkilö tai edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävä henkilö ei ole

- syyllystynyt rikosrekisteristä ilmenevällä lainvoimaisella tuomiolla laissa julki-
sista hankinnoista 80 tai 81 §:ssä mainittuun rikokseen tai tekoon tai laimin-
lyöntiin. Jos tällaisia tekoja ilmenee, kuntayhtymä voi ottaa tuottajalta myös
sopimuskauden aikana pois oikeuden tuottaa palvelusetelillä palveluja.
- i) Palveluntuottaja sitoutuu toimimaan siten, että asiakastyytyväisyys on hyvä.
  - j) Palveluntuottaja sitoutuu toimittamaan potilaan hoitopalautteen kuntayhty-
mälle viimeistään [kahden viikon kuluessa hoidosta/viimeisestä kontaktista
palveluntuottajan luona potilaalle, lähettävälle lääkärille ja kuntayhtymälle].
Hoitopalautteen tulee olla kuntayhtymän käytettävissä ennen kuin lasku mak-
setaan. Hoitopalautteen tulee olla kuntayhtymän käytettävissä ennen kuin
lasku maksetaan. [OHJE: Määrittele aika, jonka kuluessa hoitopalaute tulee
viimeistään toimittaa HUSille.]
  - k) Palveluntuottajan tulee informoida kuntayhtymää säännöllisesti tarjoamiensa
palvelujen laadun valvonnasta sekä hoitopalvelujen osalta potilasturvallisuus-
desta. Kuntayhtymää tulee erityisesti informoida asiakkaiden ja potilaiden te-
kemistä reklamaatioista, reklamaatioihin johtaneista syistä ja niiden johdosta
tehdystä toimenpiteistä.
  - l) Palveluntuottaja laatii potilas- ja asiakasasiakirjat palvelutapahtuman yhtey-
dessä. Palveluntuottajan tulee noudattaa huolellisuutta tietojen käsittelyssä ja
esimerkiksi huolehtia siitä, että salassa pidettäviä tietoja käsitellään lain mu-
kaisesti tietoturvallisesti. Palveluntuottaja huolehtii siitä, että palveluntuotta-
jan käsitellessä sopimuksen kohteen toteuttamisen yhteydessä tilaajan henki-
lötietoja sopimusasiakirjat sisältävät EU:n yleisen tietosuojasetuksen
(2016/679) sekä muun tietosuojalainsäädännön edellyttämät seikat ja että
niitä noudatetaan. Palveluntuottajan käsitellessä palvelusetelin kohteen to-
teuttamisen yhteydessä henkilötietoja, joiden osalta kuntayhtymä on rekiste-
rinpitäjä, huolehtii palveluntuottaja siitä, että sopimusasiakirjat sisältävät
EU:n yleisen tietosuojasetuksen (2016/679) sekä muun tietosuojalainsääd-
ännön edellyttämät seikat ja että niitä noudatetaan. Palveluntuottajan tulee
tällöin tarvittaessa saattaa toimintansa tietosuojalainsäädännön mukaiseksi
ilman erillistä korvausta. Kuntayhtymä on palvelusetelillä järjestettävässä pal-
velussa syntyvien potilas- ja asiakasasiakirjojen henkilötietolaissa tarkoitettu
rekisterinpitäjä.
  - m) Palveluntuottajan tulee asiakirjoja käsitellessään noudattaa, mitä kuntayhty-
män asiakirjojen käsittelystä säädetään (laki viranomaisten toiminnan julki-
suudesta 621/1999). Asiakirjojen luovuttamista ja salassapitoa koskevia julki-
suuslain säädöksiä sovelletaan asiakirjoihin silloinkin, kun ne ovat palvelun-
tuottajan hallussa. Asiakirjojen käsittelyä säätelee myös laki sosiaali- ja tervey-
denhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä (159/2007).
  - n) Palveluntuottajan markkinoinnin on oltava asiallista, luotettavaa ja hyvän ta-
van mukaista. Ylisanoja tai vertailumuotoja ei saa käyttää. Markkinoinnilla ei
tule luoda tarpeetonta sosiaali- tai terveydenhuoltopalvelujen kysyntää. Ilmoi-

tuksen tulee sisältää tiedot vastaanotto paikasta, -ajasta ja ajanvarausmahdollisuudesta. Hinnoista ilmoittamisen tulee tapahtua vertailukelpoisella tavalla siten, että palveluseteliä käyttävä asiakas voi vaivatta päätellä sen osuuden, joka jää hänen maksettavakseen.

- o) Hyväksytyllä palveluntuottajalla on velvollisuus osoittaa palvelusta vastaava henkilö sääntökirjan erityisen osan henkilöstöä koskevien vaatimusten mukaan.

Palveluntuottaja vastaa myös alihankkijoidensa toiminnasta.

9 Muistutukset, kantelut, potilasvahinkoilmoitukset ja potilasvalitukset

Potilaslain mukaan potilaan oikeusturvakeinoja ovat terveydenhuollon toimintayksikön vastaavalle johtajalle tehtävä muistutus sekä oikeus tehdä kantelu hoidosta tai hoitoon liittyvästä kohtelustaan terveydenhoitoa valvovalle viranomaiselle, joita ovat aluehallintovirastot, sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirasto Valvira sekä eduskunnan oikeusasiamies.

Palveluntuottaja vastaa itse palvelusetelillä tuotettua hoitoa koskevista valituksista, kanteluista ja hoitovahinkoilmoituksista. Sen tulee raportoida kuntayhtymälle niistä samoin kuin kaikkia edellä mainittuja koskevista ratkaisuista.

10 Kuntayhtymän velvoitteet

Kuntayhtymän on pidettävä luetteloa hyväksymistään palveluntuottajista. Tiedot tuottajista, näiden tuottamista palveluista ja niiden hinnoista tulee olla julkisesti saatavilla internetissä ja muulla soveltuvalla tavalla.

Kuntayhtymän on selvitettävä asiakkaalle tämän asema palveluseteliä käytettäessä, palvelusetelin arvo, palveluntuottajien hinnat, omavastuuosuuden määräytymisen perusteet ja arvioitu suuruus sekä vastaavasta palvelusta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain mukaan määräytyvä asiakasmaksu.

Kuntayhtymän täytyy informoida asiakasta siitä, mistä ja mitä häntä koskevia tietoja voidaan hänen suostumuksettaan hankkia. Kuntayhtymän on varattava asiakkaalle tilaisuus tutustua muualta hankittuihin tietoihin ja tarvittaessa antaa asiaa koskevaa selvitystä. Kuntayhtymän tulee peruuttaa palveluntuottajan hyväksyminen ja poistaa tuottaja luettelosta, jos hyväksymiselle asetetut edellytykset eivät enää täyty tai palvelujen tuottaja pyytää hyväksymisen peruuttamista.

Kuntayhtymällä on lisäksi velvollisuus valvoa hyväksymiensä tuottajien palvelujen laatua hyväksymismenettelyn lisäksi myös palvelujen tuottamisen yhteydessä. Kuntayhtymän tulee täten varmistaa, että palvelujen tuottajat täyttävät toiminnalle asetetut vähimmäisedellytykset.

Kuntayhtymä valitsee palvelusetelijärjestelmän piiriin kuuluvat palveluntuottajat palvelusetelilain edellyttämällä tavalla. Kuntayhtymän tulee ottaa palveluntuottajan valintaa koskeva asia käsittelyyn viimeistään yhden (1) kuukauden kuluessa palveluntuottajan ilmoittautumisesta ja tehtävä päätös palveluntuottajan hyväksymisestä tai hylkäämisestä kolmen (3) kuukauden kuluessa ilmoittautumisesta.

11 Vastuut, vakuutukset ja vahingonkorvaukset

Potilasvahingoista aiheutuvat korvaukset ja korvauskäsittelystä aiheutuneet kustannukset kohdistetaan sen tahon potilasvakuutukseen, jonka toiminnan tai laiminlyönnin yhteydessä ilmoitettu henkilövahinko tapahtui tai sai alkunsa.

Asianosaisen selvitys -lomakkeella Potilasvakuutuskeskukselle ilmoitetaan henkilövahinkoon osallisten tiedot työnantajasta ja palvelussuhteen laadusta. Viime kädessä palveluntuottaja vastaa aiheuttamistaan vahingoista vahingonkorvauslain mukaisesti. Kuntayhtymä ei vastaa palveluntuottajan aiheuttamista vahingoista palvelujen saajalle.

12 Rekisterinpito

Kuntayhtymä on palvelusetelillä järjestettävässä palvelussa syntyvien potilas- ja asiakirjojen henkilötietolaissa tarkoitettu rekisterinpitäjä. Palvelujen tuottajan tulee asiakirjoja käsitellessään noudattaa, mitä kunnan asiakirjojen ja henkilötietojen käsittelystä säädetään sekä käsikirjan liitteenä olevaa yleistä tietoturvaliitettä.

Asiakas- ja potilasasiakirjat, jotka syntyvät setelillä palvelua järjestettäessä ja toteutettaessa, ovat viranomaisen asiakirjoja.

Vaikka palveluntuottaja laatii asiakirjat palvelutapahtuman yhteydessä, vastaa kuntayhtymä rekisterinpitäjänä viime kädessä niiden käsittelystä. Palvelujen järjestämisen ja toteuttamisen kannalta olennaiset tiedot on tallennettava viimeistään palvelutapahtuman päättyessä aina kuntayhtymän omaan asiakas- tai potilasrekisteriin. Palveluntuottajan ja kuntayhtymän tulee myös varmistaa, että palvelujen järjestämisen ja toteuttamisen kannalta tarpeelliset tiedot siirtyvät osapuolelta toiselle palvelutapahtuman eri vaiheissa. Tämä mahdollistaa sen, että jokaisen potilaan ja asiakkaan asiakirjat muodostavat hänen hoitonsa tai huoltonsa kannalta välttämättömän jatkuvan kokonaisuuden, johon tulee hoitoa ja huoltoa koskevat ratkaisut perustaa.

Palveluntuottajien tulee laatia asiakas- ja potilastietoja sisältävät asiakirjat EU:n tietosuojasetuksen tietosuojalain, potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain sekä potilasasiakirja-asetuksen edellyttämällä tavalla. Palveluntuottajan tulee noudattaa asiakas- ja potilasasiakirjoja käsitellessään myös, mitä kunnan asiakirjojen käsittelystä säädetään.

Palveluntuottajien tulee toteuttaa asiakirjojen käsittely vastaavasti kuin laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä edellyttää. Palvelusetelijärjestelmän kohteen tietosuojaan, tietoturvallisuuteen ja kuntayhtymän aineiston käsittelyyn ja salassapitoon liittyvistä seikoista noudatetaan sääntökirjan lisäksi liitteenä olevan tietoturvallisuusliitteen liitteen määräyksiä.

13 Verotus

13.1 Tuloverotus

Palveluseteli on saajalleen veroton etuus. Verottomuus edellyttää, että palveluseteli

- myönnetään selkeästi määriteltyihin palveluihin
- on henkilökohtainen eikä siirrettävissä toiselle henkilölle
- ei ole suoraan asiakkaalle maksettavaa rahaa, jonka käytön hän itse määrittelee.

Palveluseteliä käytettäessä asiakkaan omavastuu ei oikeuta kotitalousvähennykseen tuloverotuksessa.

13.2 Arvonlisäverotus

Arvonlisäverolain 34 §:n mukaan veroa ei suoriteta terveyden- ja sairaanhoitopalvelun myynnistä. Terveyden ja sairaanhoitopalvelulla tarkoitetaan ihmisen terveydentilan sekä toiminta- ja työkyvyn määrittämiseksi taikka terveyden sekä toiminta- ja työkyvyn palauttamiseksi tai ylläpitämiseksi tehtäviä toimenpiteitä, jos kysymyksessä on:

- 1) valtion tai kunnan ylläpitämässä terveydenhuollon toimintayksikössä annettava hoito taikka yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa tarkoitettu hoito;
- 2) sellaisen terveydenhuollon ammattihenkilön antama hoito, joka harjoittaa toimintaansa lakiin perustuvan oikeuden nojalla tai joka on lain nojalla rekisteröity.

14 Sitoumuksen toteuttaminen ja noudattamisen valvonta

Kuntayhtymä on palvelusetelilain nojalla velvollinen valvomaan hyväksymiensä yksityisten palveluntuottajien tuottamien palvelujen tasoa ja poistamaan palveluntuottajan hyväksytyjen palveluntuottajien joukosta, mikäli sääntökirjan määräyksiä ei noudateta. Asiakkaan käyttäessä palveluseteliä kuntayhtymä ei ole sopimussuhteessa sosiaali- tai terveyspalvelua tuottavaan yksityiseen palveluntuottajaan, mutta palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan tämän sääntökirjan ehtoja. Mikäli palveluntuottaja ei täytä sääntökirjassa määrättyjä ehtoja, kuntayhtymä voi poistaa palveluntuottajan hyväksytyjen palveluntuottajien joukosta.

15 Sitoumuksen vastuhenkilöt

Kuntayhtymä ja palveluntuottaja asettavat nimeltä tai asemaltaan henkilön tai henkilöt, jotka toimivat yhteyshenkilöinä ja vastuuhenkilöinä sitoumuksen toteuttamisessa ja ilmoitusten vastaanottajina.

16 Sääntökirjan muuttaminen

Kuntayhtymällä on oikeus tehdä muutoksia tämän sääntökirjan ja sen liitteiden sisältämiin määräyksiin. Kuntayhtymä ilmoittaa muutoksista palveluntuottajalle kirjallisesti välittömästi päätöksen tekemisen jälkeen. Mikäli palveluntuottaja ei halua tulla sidotuksi muuttuneisiin sääntöihin, tulee sen ilmoittaa siitä kirjallisesti kuntayhtymälle kuudenkymmenen (60) päivän kuluessa muutosilmoituksen lähettämisestä. Mikäli kuntayhtymälle ei toimiteta edellä mainittua ilmoitusta, sitoutuu palveluntuottaja noudattamaan muuttuneita ehtoja muutosilmoituksessa mainitusta päivästä lukien, kuitenkin aikaisintaan kuusikymmentä (60) päivää muutosilmoituksen toimittamisesta.

17 Sitoumuksen voimassaoloaika

Tämä sääntökirja on voimassa toistaiseksi.

18 Valtuutuksen peruutus

Kuntayhtymällä on oikeus peruuttaa palveluntuottajalle myönnetty valtuutus toimia palvelusetelijärjestelmässä ja poistaa palveluntuottajan nimi hyväksytyjen palveluntuottajien luettelosta välittömästi ilman irtisanomisaikaa, mikäli:

- 1) hyviä hoitokäytäntöjä ei noudateta;
- 2) palvelun tarjoaja ei noudata kuntayhtymän kirjallisesta kehotuksesta huolimatta sopimuksen/sitoumuksen tai sen liitteiden ehtoja;
- 3) palveluntuottaja on tullut maksukyvyttömäksi, ei ole kyennyt hoitamaan laskujaan eräpäivään mennessä, on aloittanut akordimenettelyn, on asetettu selvitystilaan tai on välittömässä vaarassa tulla asetetuksi selvitystilaan; tai
- 4) palveluntuottaja tai joku sen johtoon kuuluva henkilö on tuomittu syyllisenä elinkeinotoimintaan liittyvässä rikoksessa.

19 Noudatettava lainsäädäntö

Sitoumukseen/sopimukseen noudatetaan Suomen lakia.

PALVELUKOHTAINEN OSIO – SÄÄNTÖKIRJAN ERITYINEN OSA

20 Asiakkaat ja palvelusetelin myöntäminen

20.1 Palvelusetelijärjestelmän piiriin kuuluvat potilaat

Potilaat ovat 5–13-vuotiaita lapsia, joiden lähete on hyväksytty HUS lastenpsykiatrialle, tulossyynä ADHD-oireet ilman oheishäiriöitä.

20.2 Palvelusetelin myöntäminen ja vastaanottaminen

Saatuun palvelusetelin/palvelusetelit potilas valitsee itselleen sopivan palveluntuottajan ja toimittaa tälle palvelusetelin/palvelusetelien tunnisteet/tunnisteet. Palveluseteleitä voi käyttää vain sääntökirjassa määritettyyn palveluun. Potilas saa kieltäytyä palveluseteleistä.

21 Palvelusetelien arvo ja voimassaoloaika

Palvelusetelin arvolla tarkoitetaan kuntayhtymän maksamaa korvausta palvelusetelillä hoidetun potilaan hoidosta. Omavastuuosuus on enimmäissumma, jonka palveluntuottaja voi periä palvelusetelillä hoidetulta potilaalta. Hintakatto on palvelusetelin arvon ja omavastuuosuuden enimmäismäärän summa.

Palvelusetelin arvo on:

ADHD diagnostinen tutkimus ja hoidon aloitus 800,00 eur.

ADHD diagnostinen tutkimus ja hoidon aloitus + EKG 865,00 eur.

ADHD diagnostinen tutkimus ja hoidon aloitus + EKG + TSH + T4-V 990,00 eur.

Seteli on voimassa 6 kk.

Kuntayhtymällä on oikeus muuttaa palvelusetelin arvoa, hintakattoa ja asiakasmaksuja sekä setelin hoidon piiriin kuuluvia palveluja. Muutosten voimaantulopäivästä ilmoitetaan palveluntuottajille etukäteen. Mikäli palveluntuottaja ei hyväksy muutoksia, palveluntuottajan tulee ilmoittaa siitä kirjallisesti annettuun määräaikaan mennessä. Muutokset eivät koske palveluseteleitä, jotka on myönnetty ennen muutospäivämäärää.

Palveluntuottajan on informoitava asiakasta perumatta jääneen tai liian myöhään perutun ajanvarauksen mahdollisesta asiakasmaksusta.

Palvelusetelin hintaan tulee sisältyä kaikki ko. palvelun kustannukset. Esimerkiksi erillistä toimistomaksua, Kanta-palvelujen käyttömaksua, käsittelymaksuja ja laskutuslisiä ei saa periä tai laskuttaa kuntayhtymältä eikä asiakkaalta.

Palvelusetelin voimassaoloaika on kuusi (6) kuukautta niiden myöntämisestä.

22 Palveluntuottajan henkilökunnan pätevyysvaatimukset

Lääkärin tulee olla lastenlääkäri, lastenneurologi tai lapsiin perehtynyt yleislääkäri tai yleislääketieteen erikoislääkäri.

Sairaanhoitajalla tulee olla kokemusta lapsipotilaiden hoidosta ja lääke seurannan toteuttamisesta.

Psykoedukaatiota antavalla terveydenhuollon ammattihenkilöllä tulee olla kokemusta lapsipotilaiden hoidosta ja lasten kehityksellisistä tai mielenterveyden häiriöistä.

Palveluntuottajan koko vakinaisessa palveluksessa olevan henkilökunnan, mukaan lukien sairaanhoitajat ja muu terveydenhuollon henkilöstö sekä sijaiset, tulee täyttää terveydenhuollon henkilöstölle asetetut lakisääteiset vaatimukset eikä myöskään heidän ammatinharjoittamisessaan tule olla minkäänlaisia rajoituksia. Henkilöstöluettelo tulee täydentää jatkuvasti niin, että se on aina ajantasainen. Kaikkien ammatinharjoittajien niin sairaanhoitajien kuin lähi- ja perushoitajien rekisteröintinumero tulee löytyä Valviran ylläpitämästä terveydenhuollon ammattihenkilöiden tietopalvelusta (<https://julkiterhikki.valvira.fi>). Yksittäisiä ammatinharjoittajia ei tulkita alihankkijoiksi.

Palveluntuottaja vastaa siitä, että hoitoa toteuttava henkilöstö täyttää laissa säädetyt kelpoisuusehdot ja suorittaa vain sellaisia työtehtäviä, joihin heillä on säännösten tai valtakunnallisten ohjeiden mukainen oikeus. Palkatessaan terveydenhuollon ammattihenkilöstöä, palveluntuottaja sitoutuu tarkistamaan henkilön tiedot Valviran ylläpitämästä rekisteristä. Palveluntuottaja sitoutuu huolehtimaan siitä, että asiakas saa palvelua valintansa mukaan joko suomen tai ruotsin kielellä. Palveluntuottajan tulee myös ilmoittaa, millä muilla kielillä palvelua voidaan toteuttaa. Palveluntuottaja huolehtii henkilöstönsä ammatitaidon ylläpidosta ja täydennyskoulutuksesta terveydenhuollon täydennyskoulutusvelvoitteen mukaisesti. Palveluntuottajalla on oltava erikseen kuvattu ajantasainen hoitohenkilökunnan perehdytysprosessi. Palveluntuottajan on pyydettyä toimittavalle kuntayhtymälle selvitys siitä, miten sen palveluksessa oleva henkilöstö on perehdytetty ja miten osaaminen on varmistettu.

Palveluntuottaja huolehtii siitä, että kaikkien työntekijöiden tietoon saatetaan työhön liittyvät velvollisuudet, työntekijän yleiset velvollisuudet, työhön liittyvät salassapitovelvollisuudet, velvollisuus noudattaa tietojärjestelmiin liittyvää tietosuojaja- ja tietoturvaohjeita sekä työhön ja kulunvalvontaan liittyviä turvaohjeita.

23 Palvelun sisältövaatimukset

Palvelukokonaisuuden tulee antaa tieto siitä, onko lapsella ADHD ja tarvitseeko hän sen aiheuttaman haitan ehkäisemiseen/lieventämiseen lääkehoitoa ja/tai neuropsykiatrista valmennusta. Tässä esitetyt käynnit ovat minimikäyntimääriä; mikäli diagnostiikka ja hoidon aloitus edellyttävät useampia käynnejä, ne tulee toteuttaa tarpeen mukaisesti.

1. Käynti (lääkäri + sh)
  - Haastattelu (ADHDn anamnestiset kysymykset – Käypä hoito –suositus)
  - Lääkärintarkastus (kardiovaskulaaristatus, pituus&paino)
  - Lähetteen mukana ADHD-RS-lomakkeet (huoltajat + opettaja), Keskittymiskysely (usein tehty) ja psykologin lausunto (usein tehty, ei välttämätön dg asettamista varten, jos ei epäilyä komorb.oppimisvaikeuksista)
  - Lähetteen hyväksymisen yhteydessä lähetetty Kesky, LPSY taustatietolomake + opettajan arviointilomake
  - Dg-arvio: asetetaan F90.0 diagnoosi, jos kriteerit (ICD-10) täyttyvät
  - Lääkityksen aloitus, jos ovat halukkaita (tarkistettava sukuanamneesi: onko vanhempien suvuissa <50v sydänperäisiä äkkikuolemia tai rakenteellisia sydänvikoja, jos kyllä tai jos anamneesi tuntematon, ohjelmoidaan ekg ennen lääkehoidon aloitusta)
  - Sovitaan jatkokäynnit: psykoedukaatio lapselle + vanhemmalle ja tarvittaessa lääkityksen seuranta (erillinen ohje)
2. Käynti (sh, tarvittaessa sh + lääkäri)
  - Psykoedukaatio (lapsi & vanhemmat)
  - 1–3 käyntiä
  - Voidaan yhdistää lääkityksen seurantaan (viittaa kohtaan 3)
3. Lääkityksen seuranta (sh, lääkärin konsultaatio annosnostoista)
  - Erillinen ohje
  - Mikäli lääkitys aloitetaan, se tulee toteuttaa Käypä hoito -suosituksen mukaisesti. Palvelun tulee sisältää kahden eri metyylifenidaatti-valmisteen ja yhden muun lääkkeen riittävän pitkä kokeilu (riittävälle annokselle nostettuna), minkä jälkeen potilas palautetaan erikoissairaanhoidon, mikäli sopivaa lääkitystä ei löydetä
  - Lääkityksen seuranta 1x/vko puhelimitse, kunnes hoitotasolla
  - Kun lääkitys on hoitotasolla, sh antaa huoltajille ja huoltajien kautta opettajalle ADHD-RS-lomakkeet täytettäväksi, palautus ja lomakkeiden pisteytys (sh) ennen lääkärin vastaanottoa
4. Vastaanottokäynti, kun lääkitys hoitotasolla (lääkäri)
  - Edeltävästi ADHD-RS-lomakkeet täytetään (opettaja + huoltajat)
  - Pituus ja paino, RR & syke, arvio vasteesta + mahdollisista haitoista
  - Lääkityksen seurannan siirto kouluterveydenhuoltoon + ohjeistus seurannasta (ks.yst. alla erillinen mallipohja)
  - Suositus Kelan Sopeutumismuutoksenvalmennuskurssille, jos perhe halukas (C-lausunto tai käyntikirjaus)
5. Lääkevalmisteen vaihtaminen: käynnit sh (seurantapuhelut + lääkärin konsultaatio annosnostoista, lääkärin toimesta B1-lausunto, vastaanottokäynti hoitotasolla; lääkäri)

- Jos ensimmäinen metyylifenidaatti-valmiste (MPH) ei sovi tai siitä ei saada riittävää vastetta huolimatta riittävästä annostuksesta, vaihdetaan pääsääntöisesti valmisteeksi toinen metyylifenidaatti (ks alla poikkeustilanne)
  - Vaihto tehdään ns. lennossa, eli tänään lopetetaan 1.valmiste ja huomenna aloitetaan 2.valmiste, seuranta kuten erillisessä ohjeessa
- **Poikkeus:** mikäli MPHsta aiheutuu haittana harhoja tai maanisuuteen viittaavia oireita (jotka hyvin harvinaisia), lopetetaan MPH ja siirrytään suoraan seuraaviin vaihtoehtoihin
- Mikäli toinen metyylifenidaatti-valmiste ei sovi tai siitä ei saada riittävä vastetta, vaihdetaan valmisteeksi joko atomoksetiini (Strattera) tai lisdeksamfetaamiini (Elvanse)
  - Tehdään B1-lausunto Kelaan (erityiskorvattavat lääkkeet), peruskorvauksen saa takautuvasti lausunnon kirjoittamispäivästä lähtien
  - Vaihto Elvanseen: Elvanse aloitetaan MPH lopettamisen jälkeisenä päivänä, aloitusannos yleensä 20mg 1x1 (>10v harkitse aloitus 30mg 1x1), seuranta erillisen ohjeen mukaan ja annosnostot 10-20mg annoksin
  - Vaihto Stratteraan: mikäli edeltävästi käytössä ollut metyylifenidaatti, jatketaan Stratteran aloitusannoksen ajan (7vrk) metyylifenidaattia 100%:lla annoksella ja hoitoannokseen siirryttäessä 2.viikolla metyylifenidaatti-annos lasketaan ad 50%. Kolmannesta viikosta alkaen metyylifenidaatin käyttöä voi jatkaa (Stratteran vaste tulee hitaasti 8-12 viikon aikana) mikäli se on tarpeen useitakin viikkoja, suositellaan 1-2 kertaa viikossa jättämään MPH ottamatta, jotta voidaan arvioida, pärjääkö pt pelkästään Stratteralla
  - Tarkempi seuranta Stratteran ja Elvansen osalta erillisessä ohjeessa

6. Lapsille, joilla on ADHDn liittyvää tunnesäätelyn ja sosiaalisten taitojen vaikeutta tai merkittäviä toiminnanohjauksen vaikeuksia, tarjotaan edellisen lisäksi nepsy-valmennusta 5-10 x à45 min johon osallistuvat lapsi ja vanhemmat. Tämä edellyttää HUS Lastenpsykiatrian konsultaatiota (kirjallinen / puhelinkonsultaatio)

24 Palvelupalautteen toimittaminen kuntayhtymälle

Palvelupalautteen tulee sisältää yhteenveto toteutuneista toimenpiteistä: Asetetut diagnoosit, tarvittavan lääkityksen aloitus sekä Kelaa varten tarvittavat lausunnot (B, C). Lausunnot lähetetään salatulla sähköpostilla (lastenpsykiatria.lahetokeskus@hus.fi) HUS lastenpsykiatrian lähetesihteeri Pasi Korhoselle, joka toimittaa ne allekirjoitettavaksi lapsen asuinalueesta vastaavalle ylilääkärille.

Lapsen palvelupaketin toteuduttua palveluntuottajan tulee toimittaa kuntayhtymälle kahden viikon kuluessa yhteenveto hoitokokonaisuudesta ja jatkohoitoon ohjaamisesta (ohjaus perustasolle).

25 Palvelun laatuvaatimukset

Palveluntuottajan tulee toteuttaa palvelu asiakaslähtöisesti ja hyvien hoito- ja toimintakäytäntöjen mukaisesti (mukaan lukien käypähoito-suositukset) siten, että hoito on laadukasta, potilasturvallista ja asianmukaisesti toteutettua. Potilasasiakirjamerkintöjen ja hoitopalautteiden on oltava laadullisesti asianmukaisia.

Palveluntuottajan tulee toteuttaa palvelu potilaslähtöisesti ja ADHD:n Käypä hoito -suositusta noudattaen. Diagnostiikassa tulee ottaa huomioon lapsen mahdolliset muut häiriöt. Tutkimuksessa tulee kiinnittää huomiota myös lähiympäristön psykososiaalisiin riskitekijöihin ja koulunkäyntiin liittyviin vaikeuksiin, ja lapsi / perhe tulee ohjata asianmukaisen avun piiriin kunnan palveluihin (esim. perheneuvola, sosiaalitoimen lapsiperhepalvelut, mahdollinen kunnallinen lasten mielenterveyden hoitoon tarkoitettu yksikkö). Mikäli tutkimuksessa tulee esiin muita lastenpsykiatrisia häiriöitä, palveluntuottajan tulee ohjata potilas asianmukaiseen hoitoon. Tarvittaessa tässä tilanteessa voidaan konsultoida HUS lastenpsykiatriaa.

26 Seuranta ja raportointi

ADHD-RS mittarit tulee täyttää ennen hoitjakson lopettamista ja toimittaa potilaan hoitoyhteenvedon mukana HUS lastenpsykiatrialle.

27 Palvelun tila- ja välinevaatimukset

Asianmukaiset, lapsipotilaan tutkimiseen soveltuvat tilat

28 Vastuu komplikaatioista

Palveluntuottaja vastaa siitä, että riittävät somaattiset tutkimukset lapselle tehdään (anamneesi, kliininen tutkimus, tarvittavat EKG- ja laboratoriotutkimukset) ennen lääkkityksen aloittamista. Palveluntuottajan tulee seurata asianmukaisesti lapsen kasvua ja verenpainetta sekä pulssia ja reagoida Käypä hoito -ohjeen mukaisesti lääkkityksen mahdollisiin haittavaikutuksiin.

29 Palvelusetelin myöntäjän riippumattomuus

Kuntayhtymän puolesta palvelusetelin myöntämisestä päättänyt henkilö ei voi olla työ-, toimeksianto- tai virkasuhteessa palvelusetelipalveluita tuottavalla palveluntuottajalla.

Palvelusetelin myöntäneellä henkilöllä ei myöskään saa olla merkittävää omistusta palvelua tuottavassa yrityksessä, eikä hän saa käyttää merkittävää päätösvaltaa palveluntuotta-

jassa tai palveluntuottajan kanssa samaan konserniin kuuluvassa yhteisössä (yli 10 % osakkeista, osuuksista tai äänivallasta). Omistusrajoitus ei koske palveluntuottajaa, jonka osakkeilla käydään kauppaa arvopaperipörssissä.

30 Potilaan poistaminen kuntayhtymän omasta palvelu-/hoitajonosta

Potilas poistuu kuntayhtymän omasta hoitajonosta sen jälkeen, kun hoitopalaute on tallennettu palveluseteliportaalissa kuntayhtymän rekisteriin, ja hoitopalautteen perusteella potilas ei enää tarvitse palvelun osalta kuntayhtymän erikoissairaanhoidon jatkohoitoa/seuranta.

Palvelusetelin voimassaoloaika on määritelty kohdassa 21. Jos potilas ei ole käyttänyt palveluseteliä kyseisessä kohdassa mainitun ajan sisällä, eikä ole ollut tuona aikana yhteydessä myöskään kuntayhtymään hoitoa saadakseen, poistetaan potilas kuntayhtymän omasta hoitajonosta.

31 Palveluiden laskutus

Palvelun tuottaja saa veloittaa palvelusetelillä tuotettavasta palvelusta enintään kuntayhtymän vahvistaman kattohinnan (kts. kohta 21, palvelusetelien arvo). Kyseiseen kokonaisu hintaan sisältyy sekä palvelusetelin arvo, että asiakkaan maksama omavastuuosuus. Kuntayhtymä maksaa palvelun tuottajalle kuuluvat palvelusetelien mukaiset korvaukset seuraavan kuukauden loppuun mennessä keskitetysti kerran kuussa edeltävän kuukauden osalta sen jälkeen, kun hoitopalautteet ovat saapuneet kuntayhtymälle. Kela korvaa potilaan matkakulut tämän kotoa palveluntuottajan toimipaikkaan omien sääntöjensä mukaisesti.

32 Kuntayhtymän tai asiakkaan antamat tiedot/asiakirjat palvelun tuottajalle

Kuntayhtymä toimittaa palvelun tuottajalle lähetetiedot ja ADHD-RS-lomakkeet (huoltajat + opettaja).

Lähetteen hyväksymisen yhteydessä asiakkaalle lähetetty Kesky, LPSY taustatietolomake + opettajan arviointilomake. Nämä lomakkeet asiakas toimittaa palvelun tuottajalle ensimmäisen käynnin yhteydessä.

33 Tietojärjestelmät

Palvelun tuottajalla tulee olla valmius sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain (159/2007) mukaisesti Kanta-palvelujen sekä palveluntuottajille tarkoitetun sähköisen palveluseteliportaalin käyttöönottoon.

Palveluntuottajalla tulee olla erityisesti valmius:

1. Potilaskertomustietojen sähköiseen välittämiseen kansallisesti määritellyn mukaisella tiedostoformaattilla
2. Omien tietojen siirtämiseen sähköisen potilastiedon arkistoon (eArkisto), jos palveluntuottajan ja HUSin välillä on käytössä ostopalveluvaltuutus
3. Olla valmius ottaa käyttöön/käytössä sähköinen lähete, kun sähköinen palveluseteliportaali on otettu käyttöön
4. Huolehtia oman henkilöstönsä väestörekisterikorttien, henkilöstökorttien/toimikorttien käyttöön ottamisesta palveluseteli-toiminnassa sekä palveluseteliportaalin käyttöoikeuksien myöntämisestä ja poistamisesta ja henkilöstökorttien/toimikorttien poistamisesta työsuhteen päätyttyä
5. Palvelun tuottajalla tulee olla käytössään sähköinen laskutusjärjestelmä.

34 Hakemus palveluntuottajaksi

Palveluntuottajaksi hakeutuminen tapahtuu internetissä rekisteröitymällä ja kirjautumalla Palveluseteliportaaliin osoitteessa <https://palse.fi>. Palveluntuottajien tilaajavastuulain edellyttämien todistusten tarkistaminen tapahtuu ensisijaisesti sähköisesti ja automaattisesti. Mikäli tarkastettavat tiedot eivät ilmene tilaajavastuu.fi-palvelusta tai muusta vastaavasta julkisesta rekisteristä, tulee palveluntuottajaksi hakeutuvan toimittaa kuntayhtymälle pyydettyä muuta selvitystä edellytysten täyttymisestä.

Pakolliset hakeutumisen yhteydessä toimitettavat tiedot	HUS tarkistaa (tilaajavastuu.fi tms.)	Hakija liittää liitetokumenttina (pdf)
Ennakkoperintärekisteriin kuuluminen	X	
Todistus voimassaolevasta vakuutusyhtiön tai -yhtiöiden vastuuvakuutuksesta sekä vakuutusmaksujen suorittamisesta		X
Potilasvahinkolain sekä terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain mukaiset vakuutukset		X
Työnantajarekisteriin kuuluminen	X	
Kaupparekisteriin kuuluminen	X	
Verojen ja sosiaalimaksujen maksutiedot	X	
Eläkemaksujen maksutiedot	X	
Työehtosopimus	X	
Tieto työterveyshuollosta (mikäli yritys toimii työnantajana)	X	
Lupa terveydenhuoltopalvelujen antamiseen: jäsenös myönnetystä aluehallintoviraston luvasta tai ote yksityisten palveluntuottajien rekisteristä tai selvitys luvan hankkimisesta palvelun alkamiseen mennessä		X

Hakeutumisen yhteydessä palveluntuottaja antaa erillisen kirjallisen selvityksen seuraavista asioista sekä ilmoittaa muilta osin muutoksista kuntayhtymälle:

1. Listaus palvelusetelillä vastaanottoja hoitavista lääkäreistä ja sairaanhoitajista ja heidän erikoisalastaan ja aiemmasta kokemuksestaan lapsipotilaiden hoidosta
2. Mihin asiakas voi tarvittaessa ottaa yhteyttä palvelusetelillä toteutettavan hoidon aikana

Kuntayhtymä valitsee palvelusetelijärjestelmän piiriin kuuluvat ja hoitoa toteuttavat palveluntuottajat palvelusetelilain edellyttämällä tavalla.

35 Palveluntuottajan irtisanominen ja irtisanoutuminen

35.1 Palveluntuottajan irtisanominen

Kuntayhtymällä on oikeus peruuttaa palveluntuottajalle myönnetty valtuutus toimia palvelusetelijärjestelmässä ja poistaa palveluntuottaja luettelosta, jos hyväksymiselle asetetut edellytykset eivät enää täyty (kohta 18) tai palveluntuottaja pyytää hyväksymisen peruuttamista. Palveluntuottajalla on velvollisuus hoitaa irtisanomishetkellä hoidossa olevien palvelusetelipotilaidensa palvelusetelillä pyydyt hoidot valmiiksi. Jos kuntayhtymä irtisanoo palveluntuottajan, sovitaan palvelusetelipotilaiden jatkohoito potilaskohtaisesti.

Irtisanomisen syitä voivat olla esimerkiksi seuraavat:

- Potilasta ei ole hoidettu potilaan ongelman osalta palvelusetelien sääntökirjan ohjeiden mukaisesti
- Palveluntuottajan lääkärin ja hoitajan antama ohjaus ja toteuttama hoito ei noudata sääntökirjan ohjeita, käypää hoitoa ja muita hyviä hoitokäytäntöjä, tasa-arvoa ja asiakaslähtöisyyttä
- Potilasta ei ole kyetty palvelemaan riittävällä suomen tai ruotsin kielen taidolla
- Potilas ei ole saanut jatkohoito-ohjeita/ ohjattu asianmukaisesti jatkohoitoon
- Jatkohoitosuunnitelma, jatkohoitoonohjaus, lähete, resepti tms. on jätetty tekemättä.

35.2 Palveluntuottajan irtisanoutuminen

Palveluntuottajalla on oikeus irtisanoutua hyväksytyjen palveluntuottajien listalta. Palveluntuottaja poistetaan tällöin välittömästi hyväksytyjen palveluntuottajien joukosta. Palveluntuottajalla on kuitenkin velvollisuus hoitaa irtisanoutumishetkellä jonossa olevat palvelusetelipotilaansa kolmen kuukauden kuluessa irtisanoutumisesta.

Liitteet

Liite 1 Yleinen tietoturvallisuusliite v1.22/Palveluseteli